

เคนยาเดินหน้าแปรรูป “Kenya Pipeline” ระดมทุน 824 ล้านดอลลาร์ บรรเทาภาระหนี้สาธารณะ

ที่มา : เว็บไซต์ <https://www.intellinews.com/kenya-seeks-824mn-from-pipeline-company-privatisation-as-debt-pressures-mount-420845/?source=kenya>

รัฐบาลสาธารณรัฐเคนยาประกาศเดินหน้าแปรรูปบริษัท Kenya Pipeline Company (KPC) โดยเตรียมเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก (IPO) ในสัดส่วนร้อยละ 65 ของทุนจดทะเบียน คาดว่า จะระดมทุนได้ประมาณ 824 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่สำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบรรเทาความตึงตัวด้านการกู้ยืมของภาครัฐ

จากมูลค่าการระดมทุนดังกล่าว สะท้อนการประเมินมูลค่ากิจการรวมประมาณ 1.27 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ นับเป็นแผนการเข้าจดทะเบียนในตลาดทุนที่มีมูลค่าสูงสุดของเคนยานับตั้งแต่การเสนอขายหุ้นของ Safaricom เมื่อปี 2551 และเป็นการเสนอขายหุ้นครั้งแรกของประเทศนับตั้งแต่ปี 2558 โดยกำหนดเปิดจองซื้อ ระหว่างวันที่ 19 มกราคม ถึง 19 กุมภาพันธ์

ปัจจุบัน KPC ถือหุ้นโดยรัฐบาลเคนยาทั้งหมดร้อยละ 100 และเป็นผู้ดำเนินโครงสร้างพื้นฐานท่อขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงแบบ “ผู้ใช้ร่วม” (common user) ครอบคลุมโครงข่ายท่อยาว 1,342 กิโลเมตร จากเมือง มอมบาซา ผ่านไนโรบี ไปยังนาкуру เอลโดเรต และคิชูมู ให้บริการทั้งภายในประเทศและตลาดภูมิภาค ได้แก่ ยูกันดา แทนซาเนีย รวันดา บุรุนดี พื้นที่ตะวันออกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก และซูดานใต้

ในปีงบประมาณ 2567/68 (FY2024/25) บริษัทมีรายได้ 38.59 พันล้านชิลลิงเคนยา (ประมาณ 298 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) มีกำไรสุทธิหลังภาษี 7.49 พันล้านชิลลิง (58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และมีกำไรก่อนดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) 18.59 พันล้านชิลลิง (144 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สะท้อนศักยภาพการสร้างกระแสเงินสดของกิจการโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าว

รายได้ของ KPC ตั้งอยู่บนฐานอัตราค่าบริการขนส่งและจัดเก็บที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล โดยในการยื่นคำขอต่อหน่วยงานกำกับดูแลพลังงานของเคนยา Energy and Petroleum Regulatory Authority (EPRA) บริษัทระบุว่าอัตราค่าบริการปัจจุบันได้รับอนุมัติสำหรับรอบกำกับดูแลปี 2565/66-2567/68 ซึ่งรวมถึงอัตราค่าบริการท่อแบบผสม 5.44 ซิลลิงต่อ ลูกบาศก์เมตรต่อกิโลเมตร สำหรับปี 2567/68 และอัตราค่าบริการระบบท่อส่งเชื้อเพลิงอากาศยาน 25.29 ดอลลาร์สหรัฐต่อ ลูกบาศก์เมตร ณ ท่าอากาศยานหลักของประเทศ

รายได้จากการแปรรูปมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนกลไกการลงทุนใหม่ของภาครัฐ โดยรัฐบาลอยู่ระหว่างการจัดตั้งกองทุนโครงสร้างพื้นฐานและกองทุนความมั่งคั่งแห่งชาติ (Sovereign Wealth Fund) ซึ่งจะนำเงินที่ได้จากการแปรรูป เริ่มจาก KPC ไปใช้เป็นทุนตั้งต้นสำหรับการลงทุนในภาคเกษตรกรรม พลังงาน และโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญ

การจำหน่ายหุ้นรัฐวิสาหกิจดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้บริบทที่ภาระหนี้ของประเทศใช้สัดส่วนเกือบร้อยละ 70 ของรายได้รัฐบาลต่อปี ขณะที่สังคมมีท่าทีคัดค้านการปรับขึ้นภาษีอย่างเข้มข้น โดยรัฐบาลภายใต้การนำของประธานาธิบดี William Ruto จึงเร่งดำเนินมาตรการเพิ่มสภาพคล่องผ่านการขายสินทรัพย์ของรัฐ

อย่างไรก็ดี แผนการแปรรูป KPC มีความอ่อนไหวทางการเมือง เนื่องจากบริษัทมีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศและห่วงโซ่อุปทานเชื้อเพลิงในภูมิภาค รายงานข่าวล่าสุดยังสะท้อนข้อกังวลด้านความโปร่งใสและอุปสรรคทางกฎหมาย จึงมีข้อเรียกร้องให้กำหนดหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลและการเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจน

ในระดับภูมิภาค มีสัญญาณความสนใจจากนักลงทุนเชิงยุทธศาสตร์ โดยคาดว่า ประเทศยูกันดาจะเป็นผู้ลงทุนรายสำคัญ สะท้อนความสำคัญของ KPC ต่อการลำเลียงเชื้อเพลิงสู่ประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลผ่านเส้นทางมอมบาซา ทั้งนี้ ยูกันดาวางแผนเข้าถือหุ้นใน KPC โดยใช้ส่วนหนึ่งของเงินกู้มูลค่า 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบริษัทค้าพลังงานระดับโลก Vitol

การเสนอขายหุ้นครั้งนี้จึงมีนัยสำคัญทั้งในมิติการคลัง ความมั่นคงด้านพลังงาน และความเชื่อมั่นของนักลงทุน ซึ่งจะเป็นบททดสอบสำคัญต่อทิศทางนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจของเคนยาในระยะต่อไป

ความคิดเห็นของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงไนโรบี

การแปรรูป KPC ไม่ได้เป็นเพียงประเด็นการเงินของรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นสัญญาณของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการเปิดพื้นที่ให้ทุนเอกชนมีบทบาทมากขึ้นในภาคพลังงานของเคนยา หากกระบวนการเดินหน้าได้อย่างราบรื่น จะสร้างสภาพแวดล้อมการลงทุนที่มีพลวัตมากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการไทยที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน วิศวกรรม ระบบท่อ วาล์ว ปัม ระบบควบคุมอัตโนมัติ ซอฟต์แวร์บริหารโครงสร้างพื้นฐาน หรือแม้แต่บริการที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพพลังงาน ควรเร่งศึกษากรอบกำกับดูแลของ EPRA มาตรฐานเทคนิคที่ใช้ในระบบของ KPC และข้อกำหนดด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมของเคนยาอย่างละเอียด เพื่อปรับผลิตภัณฑ์และเอกสารรับรองให้สอดคล้องตั้งแต่ต้นทาง การมีใบรับรองสากลที่เป็นที่ยอมรับในตลาดแอฟริกาตะวันออกจะช่วยลดอุปสรรคในการเข้าสู่กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง นอกจากนี้ ควรเตรียมความพร้อมด้านเงินខាងทางการค้า เช่น การเสนอแพ็คเกจบริการหลังการขาย การฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่น และการรับประกันระยะยาว ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผู้ดำเนินโครงการโครงสร้างพื้นฐานให้ความสำคัญ ทั้งนี้ อาจเกิดการลงทุนขยาย ปรับปรุง หรือยกระดับระบบท่อ คลังเก็บ

และระบบดิจิทัลบริหารจัดการพลังงาน ซึ่งจะเพิ่มความต้องการเทคโนโลยี อุปกรณ์ วิศวกรรม และบริการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ความมีเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทานเชื้อเพลิงในภูมิภาคยังเอื้อต่อภาคขนส่ง อุตสาหกรรม และการก่อสร้าง ส่งผลเชิงบวกต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจโดยรวม ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการขยายตลาดของผู้ส่งออกไทยในสาขาอื่น ๆ อาทิ วัสดุก่อสร้าง เครื่องจักรกล ระบบไฟฟ้า อาหาร และสินค้าอุปโภคบริโภค

แหล่งที่มา : <https://www.intellinews.com/kenya-seeks-824mn-from-pipeline-company-privatisation-as-debt-pressures-mount-420845/?source=kenya>
จัดทำโดย สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงไนโรบี
4 มีนาคม 2569